

Gebedsgereedschap: Hoe te rouwen en weeklagen

Wat?

Rouwen en weeklagen gebeurt op veel plaatsen in de Bijbel. Dit gebedsgereedschap laat zien hoe belangrijk het is om teksten over rouw uit de Bijbel te gebruiken in onze eigen levens.

Waarom?

‘Ik begin te zien hoeveel van ons gebed eigenlijk rouwen is.’ Henri Nouwen

Bijbelgedeelten

‘Ach, was mijn hoofd maar een waterval, mijn oog een bron van tranen: dag en nacht zou ik huilen over de doden van mijn volk.’ Jeremia 8:23

‘In de avond, in de morgen, in de middag klaag ik en zucht ik.’ Psalm 55:17

Een korte introductie op Rouwen en Weeklagen

De beste hulp voor ons gebedsleven in seizoenen van onbeantwoord gebed en gebeden vol messcherpe pijn is het bijbelse genre dat bekend staat als klaagliederen.

In het gebedsgereedschap ‘Hoe bid je de Psalmen?’ worden de klaagpsalmen al kort uitgelicht. Dit gereedschap pakt ze verder uit.

Onbeantwoord gebed veronderstelt het doorstaan van een of andere vorm van verlies, dat uiteindelijk leidt tot het moeten verwerken van rouw en teleurstelling. Hoop en verwachtingen blijven onvervuld, je verliest geliefden, dromen liggen in duigen. God heeft niet gedaan wat je dacht dat Hij zou doen.

In deze situatie is het essentieel om te onthouden dat pijn niet de vijand is. Pijn is pijn. Pijn moet geuit worden, want pijn die niet geuit wordt kan niet getransformeerd worden. En pijn die niet getransformeerd wordt, wordt overgedragen.

De teksten van rouw en weeklagen

Een van de meest ondergewaardeerde en verkeerd begrepen onderdelen uit de Bijbel zijn de teksten van rouw en weeklagen, voornamelijk in de Psalmen, Job, Jeremia en Klaagliederen.

Jeremia uit hartverscheurend lijden in zijn eigen boek en in Klaagliederen. Job wordt geconfronteerd met een veelheid aan onbeantwoorde vragen en ervaart een martelende worsteling. En meer dan een derde van de psalmen zijn luidkeelse, ongeremde liederen van teleurstelling en brandende pijn.¹

‘Hierom ween ik, hierom baden mijn ogen in tranen. Oneindig ver weg is mijn trooster, die mij levenskracht geeft. Mijn kinderen zijn verbrijzeld, want groot was de overmacht van de vijand.’ (Klaagliederen 1:16)

‘Red mij, God, het water staat aan mijn lippen, ik zink weg in bodemloos slijk en vind geen grond voor mijn voeten, ik ben in diep water geraakt, de stroom sleurt mij mee. Uitgeput ben ik van het roepen, mijn keel is schor geschreeuwd, mijn ogen zijn verzwakt van het uitzien naar mijn God.’ (Psalm 69:2-4)

‘Waarom doet U me kwaad nu ik het moeilijk heb? ... Ik hoopte op geluk, maar er kwam alleen maar ongeluk. Ik hoopte op licht, maar er kwam alleen maar duisternis. Ik ben vol onrust van binnen en dat wordt alleen maar erger. Sombor en bedroefd loop ik rond. Ik ga zelfs naar de leiders van de stad, en ik schreeuw om hulp. Ik huil als een hond die geslagen wordt.’ (Job 30:24,26-28 (BGT))

Doen: Hoe te rouwen en weeklagen

Het is een tragedie dat velen van ons deze Bijbelgedeelten links hebben laten liggen in onze persoonlijke tijd met God en onze gezamenlijke aanbedding. Vooral omdat ze

¹ Je vindt een lijst met klaagpsalmen in het Gebedsgereedschap ‘Hoe bid je de Psalmen’

ons gegeven zijn om ons door de dagen van teleurstelling, verdriet en verlies - waar we vroeg of laat allemaal mee te maken krijgen - heen te helpen.

De klaagliederen in de heilige Schrift zijn er om ons bij te staan in onze pijn. Hoewel het lijkt alsof elk spoor van Gods aanwezigheid verdwenen is, fluisteren deze Bijbelgedeelten ons op mysterieuze wijze de waarheid in dat God ons niet zo snel mogelijk uit onze pijn wil redden, maar in de eerste plaats mét ons wil zijn, in onze pijn.

Hij is bij ons - Hij ervaart onze pijn, draagt onze lasten, luistert naar onze razernij, begrijpt onze twijfels.

De schrijvers van het Oude Testament waren taai! In plaats van te proberen de pijn onder controle te krijgen of te negeren, moedigen ze ons aan het te omarmen, zelfs wanneer het verdriet onoverkomelijk lijkt te zijn. Ze roepen ons op om ons verdriet onder ogen te zien, het te spuien in de aanwezigheid van een heilige God, omdat ze weten dat we ondanks het gevoel dat we ons leven hebben verloren, onze ziel niet hoeven te verliezen.

In zijn boek, *Luminous Dark*, beschrijft Alain Emerson hoe hij de dood van zijn geliefde vrouw Lindsay verwerkte, die stierf toen ze nog maar 23 was en deelt hij zijn ontdekking van de klaagpassages:

'Als ik terugkijk op die dagen van puur overleven, herinner ik me de nieuwe waardering die ik kreeg voor de integriteit en eerlijkheid van de Schrift. Het was vreemd voor mij, maar ik begon een soort heilige verbinding te ervaren, een erkenning dat de Bijbel ruimte maakte voor zulke uitbarstingen van totale hopeloosheid en pijn. Zonder me haastig van die plek weg te duwen, rustten de woorden van de heilige Schrift op mij en gaven ze stem aan mijn wanhoop.'

Blader niet te snel door de klaagpsalmen heen, zelfs niet als je een fijne, goede dag hebt. Laat in plaats daarvan je ziel gevormd worden door deze heilige woorden. Op die manier heb je wanneer de moeilijke dagen komen een goed ontwikkelde taal om je erdoor te helpen.

Als je je in een donker seizoen van onbeantwoord gebed bevindt en niet weet hoe je moet bidden of je woede of teleurstelling naar God moet uiten, weet dan dat er een uitnodiging is om alles wat in je leeft naar de Vader te brengen.

Ontvang de klaagliederen van de Bijbel als een zeldzame schat die je helpt om heilige woorden uit te spreken als je geen eigen woorden hebt. Wanneer je dat doet, zul je je er langzaam bewust van worden - hoe onmogelijk het op dat moment ook lijkt - dat God iets kan doen met de gebrokenheid van je leven. Iets wat jij je niet kunt voorstellen. Hij zal wat onomkeerbaar lijkt tot een boodschap van veerkrachtige hoop maken. Maar die veerkracht wordt pas in ons gevormd nadat we onszelf door dat pijnlijke proces heen hebben gebeden. Daarom zijn de heilige klaagzangen uit de Bijbel Gods geschenk aan ons.

Boeken over Hoe te rouwen en weeklagen

Nederlands

- Verdriet, Dood en Geloof – C.S. Lewis
- Als God Zwijgt – Pete Greig

Engels

- Luminous Dark – Alain Emerson